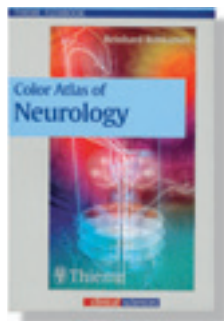

Nevrologien fremstilt lett og visuelt

Reinhard Rohkamm

Color atlas of neurology

440 s, ill. Stuttgart: Thieme, 2004. Pris EUR 40
ISBN 3-13-130931-8

Forfatteren av dette lommeatlas (13 × 19 × 2 cm) over nevrologiske symptomer og kliniske funn angir ikke spesifikt hvilken målgruppe han henvender seg til. Etter noen ukers forsøksbruk er min oppfatning at stu-

denter og spesielt interesserte leger vil finne boken overmåte enkel og nyttig.

Ved siden av det hendige formatet, er boken svært lett å finne frem i og er systematisk bygd opp. Fargekoder (fem forskjellige) anviser områdene Anatomi og fysiologi, Normal og unormal funksjon, Nevrologiske syndromer, Diagnostiske prosedyrer og Appendix. Den siste blå fargekoden viser til bokens mest nyttige del: tabellarisk oversikt over de fleste nevrologiske sykdomsbilder på 50 sider!

De øvrige kapitlene er gjennomillustrert på en utmerket måte, etter malen: En side tekst med motstående side illustrasjoner. Slik belyses alle poenger. Illustratøren – Manfred Günther – har gjort en kjempejobb og uttrykker takk for den gjeld han står i til avdøde Frank Netter. Det lille formatet til tross: Bildene er enkle og didaktisk meget godt utført. Fargestrykket og papirkvaliteten medvirker til den raske oppfattelsen av illustrasjonenes poeng.

Teksten til hvert tilstandsbilde blir ofte nok så kort. Noen tilstander får litt mer utfyllende behandling: Parkinsonisme får fire sider tekst og fire sider bilder med ytterligere en side av hvert for atypiske parkinsonsyndromer. De to siste sidene er riktignok plassert 100 sider lenger bak enn Parkinsons sykdom. Registeret gjør det likevel lett å finne de enkelte tilstander. I dette formatet blir ofte teksten i korteste laget. Spesialisten vil ikke finne utdypende betraktninger, og behandlingsforslagene er meget kortfattet.

Etter noen ukers bruk er undertegnede blitt meget begeistret for lommeatlas: Illustrasjonene og tabellene er glimrende, mens teksten altså kan være i korteste laget. Dette gjør boken til et funn for studenter. De av oss som har hatt sveitsiske professor Mummenthalers lommeatlas som viktigste stav og støtte, har her fått et fullgodt alternativ. Studentene vil helt sikkert finne Rohkamm enda bedre.

Ragnar Stien

Nevrologisk avdeling
Ullevål universitetssykehus

Kvinnehjertet banker annerledes

Karin Schenck-Gustafsson, red.

Kvinnohjertet – hjert- og karsjukdomar hos kvinner

326 s, tab. Lund: Studentlitteratur, 2003.
Pris SEK 390
ISBN 91-44-02787-7

At kvinners hjerter er annerledes enn menns, og at oversette kjønnsulikheter kan lede til feildiagnostikk av kvinners lidelser, var en viktig erkjennelse da kvinners helse kom på dagsordenen i begynnelsen av 1990-årene. I Norge var professor Liv Storstein (1938–96) pioneren blant hjerteforskerne med sin banebrytende forskning på betydningen av kjønnsforskjeller innen elektrokardiologi. Det er derfor ingen tilfeldighet at det i denne svenske læreboken trekkes veksler på forskere fra Norge.

Boken henvender seg til studenter innen helsefagene og ferdige leger og spesialister. Den er ment som et supplement til tradisjonelle lærebøker og utgår fra et nyetablert miljø innen det som på svensk kalles genusforskning. Senteret er etablert ved Karolinska Institutet i Stockholm og har som formål å samle den biologisk innrettede genusforskningen.

Forfatterne er spesialister innen kardiologi, karkirurgi, thoraxkirurgi, gynekologi, psykiatri, nefrologi, endokrinologi, farmakologi, indremedisin og revmatologi. To psykologer er også med.

Redaktøren sier i forordet at det er tilfeldig at bare én mann er med som bidragsyter. Det er kanskje ikke en tilfeldighet. Det er mange mannlige spesialister på disse områdene i Sverige. Det kan tenkes at kvinner som nye premissleverandører innen medisin er mer opptatt enn sine mannlige kolleger av forhold av betydning for de kvinnelige pasientene.

Boken starter med en generell og kortfattet gjennomgang av betydningen av kjønn innen medisinen. Deretter følger tre generelle kapitler om hjerte- og karsykdommer hos kvinner etterfulgt av 21 kapitler om temaer som hypertoni, arytmier, cerebrovaskulær sykdom, depresjon og angst ved hjertesykdom og farmakologiske problemstillinger. Dessuten omtales forhold av betydning for forebygging, slik som røyking, mosjon og stress. Mange av kapitlene trekker frem forhold som kan ha praktisk betydning når kvinners sykdommer håndteres i helsevesenet. Blant annet kan feiltolkning av koronarangiografi føre til at man opererer kvinner unødig. Kapitlene er korte og letteste. Noen ganger kunne man ønske seg en tydeligere referering, og en del av kapitlene kunne med fordel vært redigert sammen. Men alt i alt er dette en inspirerende bok som alle med interesse for kjønn innen medisinen bør lese.

Berit Schei

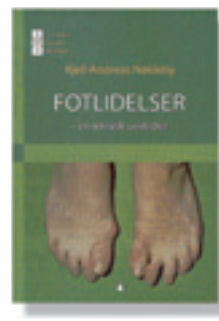
Institutt for samfunnsmedisin
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Hjelp for vonde føtter

Kjell Andreas Nøkleby

Fotlidelser – en klinisk veileder

245 s, tab, ill. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2004. Pris NOK 375
ISBN 82-05-31511-6

Slik bokomslaget angir, vil store deler av denne boken være nyttig for alle grupper helsepersonell. Forfatteren, er nær 85 år gammel og har i det meste av sitt yrkesliv interessert seg for fotlidelser. Han har bl.a. vært i Etiopia og studert

føttene til dem som bruker sko og dem som aldri har brukt sko. Slik kan han i noen grad dokumentere hvilke fotlidelser som er forårsaket av skobruk. En del av boken er da også viet dette emnet. Men ellers omtales de fleste vanlige, og noen sjeldne, fotlidelser – først de medfødte tilstandene.

I tillegg til interessen for føtter, kommer to andre av forfatterens spesialinteresser til syne på en positiv måte. Hans interesse for språk har ført til grundige forklaringer på fremmedord og spesialuttrykk. Og hans fotointeresse har resultert i særdeles mange og gode illustrasjoner.

Men det kan virke litt forstyrrende at deler av teksten er bygd opp som figurtekst uten å være plassert i direkte sammenheng med illustrasjonene. Dette gjelder også tabellene som ikke er nummerert. Noen ganger har tekst og illustrasjoner som hører sammen, havnet flere sider fra hverandre.

Noen av forfatterens anbefalinger kan nok være kontroversielle. Og det er en klar svakhet at han bare meget sporadisk omtaler ikke-kirurgiske behandlingsmåter – så som spesialtilpassede sko, fotsenger og såler. Jeg kunne også ønsket meg en mer systematisk omtale av komplikasjonene til foreslåtte operative inngrep.

Selv om behandlingen av fotlidelser nok ikke har endret seg like mye som enkelte andre deler av ortopedien de siste årene, er det negativt at kun en av referansene gjelder et materiale publisert i løpet av det siste tiåret. De fleste er svært gamle.

Noen innvendinger til tross: Dette er en nyttig bok for svært mange.

Norvald Langeland

Lier